

Dubbel stemmen voor Europees Parlement mag niet, maar kan wel

GISTEREN, 13:08

POLITIEK

Bij de Europese Parlementsverkiezingen, volgende week, is het voor EU-burgers die in andere lidstaten wonen opnieuw mogelijk dubbel te stemmen. Het is verboden, maar de controle erop is niet waterdicht, bevestigt het ministerie van Binnenlandse Zaken tegen de NOS.

Ondanks Kamervragen na de vorige verkiezingen in 2009 en 2014 valt dubbelstemmen nog altijd niet te voorkomen. Ook dit jaar kunnen bijvoorbeeld Nederlanders die in een andere Europese lidstaat wonen in theorie twee keer naar de stembus.

Een keer in de gemeente Den Haag, waar Nederlanders die in het buitenland wonen zich kunnen aanmelden als kiezer. Die gemeente stuurt dan briefstembewijzen en stembiljetten naar Nederlanders in het buitenland. Daarmee kunnen ze per post hun stem uitbrengen.

En ze kunnen ook een keer stemmen in de gemeente van een ander EU-land, als ze daar wonen. Zo krijgen bijvoorbeeld Nederlanders in Spanje eveneens een oproep voor de Europese Parlementsverkiezingen, maar dan voor de Spaanse partijen. En bijvoorbeeld Italianen die in Nederland wonen krijgen andersom een stembiljet voor de Italiaanse partijen, terwijl ze ook in hun Nederlandse woonplaats kunnen stemmen voor de Nederlandse zetels in het Europese parlement.

NOS-correspondent Rop Zoutberg kreeg in Spanje twee oproepen voor de Europese verkiezingen, iets wat hem al eerder in dat land overkwam. "Bij mijn inschrijving bij de gemeente Madrid gaf ik ooit aan dat ik hier wil stemmen. Ik ging er vanuit dat dat alleen gold voor lokale verkiezingen, niet voor de Europese."

Ook andere Nederlanders in EU-landen - en omgekeerd: EU-burgers in Nederland - melden aan de NOS dat ze gevraagd of ongevraagd stemoproepen krijgen uit het thuisland. Het land waar ze wel een paspoort van hebben, maar waar ze niet wonen. Volgens het ministerie van Binnenlandse Zaken (BiZa) hebben zo'n 60.000 EU-burgers een verzoek ingediend om hier op 23 mei te mogen stemmen.

Boete of celstraf

Dubbelstemmen is verboden. Op veel formulieren en websites waar kiezers zich registreren, wordt daar ook op gewezen, zowel in Nederland als in andere landen. Als straf staat er op het overtreden van de Kieswet in Nederland een boete van 4.000 euro of een maand cel. Maar controleert iemand dat?

BiZa laat weten dat EU-lidstaten in de weken voor de Europese verkiezingen gegevens uitwisselen. Maar het ministerie geeft toe dat die uitwisseling "niet sluitend" is.

"Zo wordt niet in alle lidstaten geregistreerd of iemand een dubbele nationaliteit heeft. Ook zijn de registraties niet geharmoniseerd, waardoor niet overal de persoonsgegevens gelijk worden vastgelegd. Daardoor is niet altijd vast te stellen of het dezelfde persoon betreft, en de termijnen voor de registraties tussen de lidstaten verschillen", laat een woordvoerder per mail weten.

'Raar'

Kortom: de uitwisseling van informatie tussen de lidstaten schiet tekort voor een waterdichte controle. Bij de vorige twee Europese verkiezingen zijn daar Kamervragen over gesteld. Minister Plasterk (Binnenlandse Zaken) zei in 2014 dat hij de situatie "raar vond". Hij zou het Europees gaan aankaarten, omdat het alleen in Europees verband kan worden worden aangepakt.

Nederland wil overigens al jaren dat kiezers alleen kunnen stemmen in het land waar ze verblijven. Dat zou de registratie eenvoudiger maken, en dubbel stemmen onmogelijk. Maar daarvoor is volgens het ministerie niet voldoende steun voor in andere landen. En dus is het mogelijk om twee keer te stemmen. Dat mag niet, maar het valt niet uit te sluiten dat het gebeurt.

Dit bericht komt uit de NOS EU-nieuwsbrief Brussel Inside. Die verschijnt wekelijks op zondag, maar in aanloop naar de verkiezingen dagelijks. Inschrijven kan hier.

<https://nos.nl/artikel/2284745-dubbel-stemmen-voor-europees-parlement-mag-niet-maar-kan-wel.html>